

Stanowisko Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego

w sprawie rozpatrzenia uwag Strony Niemieckiej, przekazanych w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, dotyczących potencjalnego transgranicznego oddziaływania na środowisko Republiki Federalnej Niemiec zapisów projektu zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego

- I. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa (dalej PZPW) zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* umieszcza się inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm RP, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa. W polskim systemie planowania rozwoju PZPW jest jedynym dokumentem, który wykazuje w jednym miejscu wszystkie zamierzenia zapisane w różnych dokumentach, w tym w szczególności poziomu krajowego, ponadregionalnego i regionalnego, a w przypadku województw położonych przy granicy państwa również o zasięgu transgranicznym. A zatem dokument ten pełni rolę narzędzia koordynacji polityki przestrzennej (terytorializacji działań w przestrzeni województwa) poziomu krajowego, regionalnego i lokalnego.

Osiągnięcie celów polityki przestrzennej województwa, powinno być realizowane całym wachlarzem działań, dla których jak wskazano powyżej Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (dalej PZPWZ) pełni rolę koordynacyjną. Możliwości prowadzenia polityki przestrzennej zależą od pozostających w dyspozycji samorządu województwa instrumentów. Narzędzia prowadzenia polityki przestrzennej podzielić można na bezpośrednie (prawne, w tym system planowania przestrzennego, inwestycje trwałe, gospodarka gruntami) oraz pośrednie (finansowe – stymulujące lub zachęcające do podejmowania działań, informacyjne, lobbying).

W PZPWZ w zakresie realizacji polityki przestrzennej województwa wskazano następujące narzędzia, które zostały przypisane do konkretnych działań służących realizacji celów polityki przestrzennej:

- 1. Planowanie przestrzenne** – jedno z narzędzi polityki przestrzennej polegające na przenoszeniu ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa na szczebel lokalny do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz odpowiednich zadań rządowych i samorządowych (wojewódzkich) do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów rewitalizacji, a także do planów zagospodarowania przestrzennego obszarów funkcjonalnych. Narzędzie obejmuje również współpracę przy tworzeniu przez administrację rządową planów zagospodarowania obszarów morskich.

Z uwagi na możliwość lokalizacji inwestycji na podstawie ustaw specjalnych (tzw. „specustaw”), planowanie przestrzenne obejmuje również współpracę i opiniowanie decyzji wydawanych na podstawie tych ustaw.

2. **Zadania samorządowe** – inwestycje celu publicznego mające wskazaną konkretną lokalizację oraz zapewnione finansowanie przez zapisanie ich w programach wojewódzkich lub wieloletniej prognozie finansowej województwa. Zarząd województwa uzgadnia projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie tych zadań lub wprowadza te zadania na podstawie ustaleń planu województwa do planów miejscowych.
3. **Zadania rządowe** – inwestycje rządowe zapisane w dokumentach przyjętych przez organy władzy centralnej (sejm, rząd, minister), bądź jednostki im podległe.
4. **Inne inwestycje celu publicznego** – inne inwestycje realizujące cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym, nie będące zadaniami wojewódzkimi lub rządowymi, realizowane przez gminy, powiaty (lub ich grupy), operatorów infrastruktury technicznej, w tym w partnerstwie publiczno-prywatnym.

Zadania samorządowe, zadania rządowe i inne inwestycje celu publicznego wprowadza się do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z art. 15 ust. 3. pkt 4b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w trybie art. 17 i art. 44 tejże ustawy.

5. **Terytorializacja polityki rozwoju** – narzędzie polityki regionalnej, polegające na ukierunkowaniu działań na konkretne terytoria. Narzędzie to wykorzystywane będzie w formie wsparcia dla konkretnych obszarów, w tym obszarów funkcjonalnych. Takie postępowanie pozwoli wspierać obszary, w których dane działanie przyniesie największe efekty, jak również wyeliminować działania niepożądane w określonych obszarach.
6. **Lobbing** – działania decydentów, organów i instytucji samorządu województwa w politycznych organach sąsiednich samorządów, w organach państwa, państw ościennych bądź organach Unii Europejskiej, w celu uzyskania korzystnych dla rozwoju województwa rozstrzygnięć prawnych, organizacyjnych i finansowych, polegających np. na lokalizacji lub kontynuacji określonych inwestycji, decyzji czy przedsięwzięć; działanie to obejmować może przedstawianie politykom i organom decyzyjnym dobrze umotywowanych racji województwa, racji stanu, korzyści ekonomicznych dla budżetu państwa, pozytywnych skutków społecznych itp.
7. **Działania programowe** – programy/inicjatywy nakierowane na rozwiązywanie konkretnych problemów, integrujące działania różnych partnerów, w oparciu o środki z różnych dostępnych źródeł.

Podsumowując punkt I. należy podkreślić, iż zgodnie z art. 39 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, samorząd województwa jest zobowiązany do uwzględniania w PZPW zamierzeń formułowanych na poziomie krajowym (w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra), co do których, zgodnie z obowiązującym prawem są lub będą prowadzone odrębne postępowania w sprawie oceny ich oddziaływania na środowisko, w tym w ujęciu transgranicznym, jeśli zostanie stwierdzone znaczące oddziaływanie na terytorium państwa sąsiedniego.

W ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany PZPWZ Strona Niemiecka wniosła uwagi. Zarząd WZ rozpatrzył uwagi oraz przyjął propozycję sposobu ich rozpatrzenia.

Zestawienie uwag wraz z komentarzem Strony Polskiej i propozycją rozstrzygnięcia w sprawie sposobu ich rozpatrzenia zawiera załącznik do niniejszego stanowiska.

- II.** W odniesieniu do najważniejszych kwestii poruszonych w uwagach Strony Niemieckiej, a dotyczących:
- A.** roli planu i rangi zapisów planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
 - B.** modernizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej (ODW),
 - C.** przywrócenia wartości przyrodniczych i retencyjnych na Międzyodrze,
- poniżej przedstawiono szerszy komentarz uzasadniający zapisy PZPWZ w tym kontekście.

A. Komentarz dotyczący roli planu i rangi zapisów planu zagospodarowania przestrzennego województwa

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wskazuje zespół działań podejmowanych w celu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej o charakterze regionalnym.

Zarząd województwa, zgodnie z nadanymi ustawowo kompetencjami, **uzgadnia** projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (art. 11 pkt 5 i art. 17 pkt 6 lit. b ustawy), **stwierdzając ich zgodność z ustaleniami PZPW**. Uzgodnieniu podlega również sposób wprowadzenia ustaleń dotyczących realizacji inwestycji celu publicznego do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Analogicznie wojewoda **uzgadnia** projekty studiów i planów **w zakresie zgodności z ustaleniami programów poziomu krajowego**, służących realizacji celów publicznych o znaczeniu krajowym. **PZPW z mocy ustawy musi więc zawierać ustalenia powyższych programów**, co potwierdza stosownym uzgodnieniem właściwy minister (obecnie Minister Inwestycji i Rozwoju) stwierdzając zgodność projektu PZPW z obowiązującymi dokumentami rządowymi, w tym z *Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* (M.P. z 2012 r., poz. 252) i programami zawierającymi zadania rządowe.

Opisane powyżej formuły zapisów omawianego dokumentu wyczerpują ustawowy obowiązek treści ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Nie ma natomiast bezwzględnego obowiązku wprowadzania do dokumentów planistycznych poziomu lokalnego **zaleceń PZPWZ**, choć powinny być one brane pod uwagę i rozważane przez samorządy lokalne jako zasady wyrażające kierunki polityki przestrzennej województwa. Są one informacją, że działania gmin sprzeczne z zaleceniami są również sprzeczne z polityką województwa i jako takie nie będą przez województwo wspierane.

Projekty i rekomendacje stanowią zaś całkowicie odrębną kategorię działań zapisanych w PZPWZ, o charakterze zdecydowanie inspirującym, a nie wdrażającym. Nie są więc częścią stanowiącą planu.

Rekomendacje stanowią formę stanowiska województwa kierowanego do innych instytucji, których realizacja wykracza poza kompetencje samorządu wojewódzkiego. Nie stanowią one rozstrzygnięć planistycznych, ani tym bardziej projektowych, a kierowane są do instytucji i organów administracji rządowej i samorządowej kompetentnych do ich inicjacji i wdrażania.

Wszystkie działania z grupy **projekty** zapisane w projekcie planu dotyczą jedynie propozycji sporządzenia dokumentów analitycznych, studialnych, planistycznych i strategicznych z dziedziny zagospodarowania przestrzennego województwa.

Dlatego też Prognoza oddziaływania na środowisko, sporządzona do projektu PZPWZ, w sposób syntetyczny odnosi się do kategorii **projektów i rekomendacji**. Prognoza analizuje treści planu w zakresie możliwego znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym w kontekście transgranicznym, stosownie do skali przestrzennej, szczegółowości opracowania oraz stosownie do stanu aktualnej wiedzy.

Przepis art. 39 ust. 5 nakłada na organy samorządu województwa obowiązek wpisania do planu zagospodarowania przestrzennego województwa inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

(regionalnym albo krajowym), jeśli te zostały przyjęte przez właściwe organy poprzez ich przyjęcie w przewidzianych przez prawo formach. Istnieje więc obowiązek umieszczenia inwestycji celu publicznego, jeśli te zostały zamieszczone w programach sporządzanych przez naczelne i centralne organy administracji rządowej (ministrów i kierowników urzędów centralnych), zawierających zadania rządowe o charakterze krajowym.¹

Zadania rządowe wpisane do projektu planu są często przedsięwzięciami o wciąż nie ustalonych konkretnie rozwiązaniach (np. Odrzańska Droga Wodna, Przywrócenie wartości przyrodniczych na Międzyodrzu) i jako zadanie obejmują w sobie zbadanie możliwych wariantów, przeprowadzenie analiz, przeprowadzenie badań przyrodniczych, przeprowadzenie konsultacji, a także przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia, w tym oceny transgranicznej. W powyższym kontekście PZPW jest dokumentem zbyt ogólnym. Uwzględnia się w nim dużo inwestycji wynikających z przyjętych dokumentów rządowych i samorządowych, które zgodnie z obecnym stanem wiedzy nie są skonkretyzowane. W projekcie PZPWZ wskazano ok. 200 inwestycji celu publicznego. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa nie ustala lokalizacji tych inwestycji, wyboru wariantu, ani nie decyduje o sposobie ich realizacji. Powoduje to, że nie ma możliwości dokładnej analizy każdej inwestycji w sposób konkretny. Dlatego Plan i prognoza oddziaływania na środowisko sporządzone są zgodnie z aktualnym stanem wiedzy o tych inwestycjach. Realizacja przedsięwzięć mogących niekorzystnie oddziaływać na obszar transgraniczny poprzedzona będzie zawsze stosowną procedurą oceny oddziaływania na środowisko, będzie również wynikiem uzgodnień polsko -niemieckich.

B. Komentarz dotyczący modernizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej

W zakresie działań wskazanych w projekcie zmiany PZPWZ w Celu VIII. *Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego w Kierunku 6. Poprawa żeglowności na Odrze*, wskazano ustalenie 1. *Modernizacja Odrzańskiej Drogi Wodnej* (docelowo podnoszenie klasy żeglowności zgodnie z decyzjami Rządu RP), wskazano również, że jest to zadanie rządowe.

Realizacja tych zadań wykracza poza kompetencje samorządu województwa, procedury oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć będą prowadzone na etapie ich przygotowania przez właściwe organy i instytucje poziomu krajowego. Z mocy obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, rezultaty przeprowadzonych procedur będą uwzględniane w kolejnych zmianach Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

Zapisy projektu zmiany PZPWZ nie podważają „Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu polsko – niemieckim (ochrona przeciwpowodziowa, warunki przepływu i żeglugi)“.

¹ Bąkowski Tomasz. Komentarz do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zakamycze 2004

Dnia 23 stycznia 2017 r. Prezydent RP podpisał ustawę o ratyfikacji Europejskiego Porozumienia w Sprawie Głównych Śródlądowych Dróg Wodnych o Znaczeniu Międzynarodowym (AGN). Umowa obejmuje między innymi Drogę wodną E30 – przebiegającą Odrzańską Drogą Wodną, łączącą Morze Bałtyckie w Świnoujściu z Dunajem w Bratysławie.

Porozumienie AGN wskazuje również dwanaście polskich portów śródlądowych o międzynarodowym znaczeniu zlokalizowanych w dziesięciu miastach, w tym przy E30: Świnoujście, Szczecin, Kostrzyn, Wrocław, Koźle, Gliwice.

W uzasadnieniu do ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o ratyfikacji Europejskiego porozumienia w sprawie głównych śródlądowych dróg wodnych o znaczeniu międzynarodowym (AGN), sporządzonego w Genewie dnia 19 stycznia 1996 r. zapisano:

*„Skutki przyjęcia Porozumienia AGN obejmą przede wszystkim zacieśnienie współpracy w szczególności z Republiką Czeską i Słowacją w stosunkach dwustronnych i w ramach Grupy Wyszehradzkiej. **Polska, jako strona umowy AGN, prowadzi będzie z Republiką Federalną Niemiec dialog dotyczący przystosowania granicznego odcinka Odrzańskiej Drogi Wodnej do co najmniej IV klasy żeglowności.** Polska zaproponuje stronom zaangażowanym w rozwój Odrzańskiej Drogi Wodnej powołanie Międzynarodowej Komisji Odrzańskiej na wzór funkcjonujących obecnie Centralnej Komisji Żeglugi na Renie i Komisji Żeglugi po Dunaju. W tym zakresie przewiduje się ścisłą współpracę z Republiką Czeską, Republiką Słowacką, a także z Republiką Federalną Niemiec w kontekście europejskich korytarzy transportowych.”*

Uchwała nr 79 Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia „Założeń do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016–2020 z perspektywą do roku 2030” (Monitor Polski z dnia 22 lipca 2016 r. poz.711) wskazuje, że:

Zakres zadań inwestycyjnych na polskich drogach wodnych powinien obejmować:

W perspektywie długoterminowej:

1. Przystosowanie Odrzańskiej Drogi Wodnej do parametrów klasy Va, wraz z budową na terytorium Polski odcinka Kanału Odra – Dunaj oraz budową Kanału Śląskiego.

Wskazuje się również: Szczegółowy zakres zadań inwestycyjnych na Odrzańskiej Drodze Wodnej:

W perspektywie krótkoterminowej:

5. Na odcinku granicznym:

a. rozpocząć rozmowy w zakresie kanalizacji Odry granicznej. Przystąpić do renegotjowania istniejącej umowy międzyrządowej o elementy związane z kanalizacją i uzgodnić wspólną koncepcję przeprowadzenia kanalizacji Odry granicznej,

b. rozpocząć i przeprowadzić działania modernizacyjno-naprawcze istniejącej zabudowy regulacyjnej, zgodnie z ustaloną ze Stroną Niemiecką koncepcją regulacji cieku Odry granicznej w miejscach najbardziej limitujących,

c. wdrożyć zharmonizowane usługi informacji rzecznej (RIS) na granicznym odcinku Odry.

W perspektywie długoterminowej:

5. Na Odrze granicznej, w zależności od wyników negocjacji ze Stroną Niemiecką:

a. rozpocząć kanalizację zgodnie z ustaloną koncepcją i harmonogramem, dostosowując się do prac na odcinku krajowym poprzez selektywną rozbudowę odcinka granicznego w celu sukcesywnej poprawy warunków żeglugowych,

b. realizować dalsze prace modernizacyjne zabudowy regulacyjnej, wsparte bagrowaniami poniżej ostatniego stopnia wodnego w kierunku Szczecina (wraz z jeziorem Dąbie).

6. Przebudować mosty, dostosowując ich prześła żeglugowe do wymogów Va klasy drogi wodnej.”

W podsumowaniu dokumentu stwierdza się:

W celu realizacji Założeń do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016– 2020 z perspektywą do roku 2030 Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej opracuje koncepcje oraz studia wykonalności dla poszczególnych śródlądowych dróg wodnych oraz brakujących połączeń. Dokumenty te będą procedowane zgodnie z wymogami prawnymi, w tym zostaną poddane strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko.

Powyzsze warunki realizacji tych zalożeń zostały również uwzględnione w zapisach Prognozy oddziaływania na środowisko do PZPWZ.

Podstawę realizacji działań rządu stanowią przepisy ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (art. 42 i 42 a) oraz ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (art. 193).

Zgodnie w przywołanych przepisami z dniem 1 stycznia 2018 r. Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej został zobowiązany do opracowania planu lub programu rozwoju śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym, kierując się potrzebą zapewnienia warunków do zrównoważonego rozwoju systemu transportowego kraju. Harmonogram prac przewiduje opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko dla Programu Rozwoju Odrzańskiej Drogi Wodnej i przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych.

Wybór wariantu realizacji zadania należy do kompetencji Rządu RP. Przeprowadzenie działań będzie wymagało przeprowadzenia przez Rząd RP konsultacji ze Stroną Niemiecką, w tym wykonania szczegółowej transgranicznej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla przyjętych rozwiązań, które na obecnym etapie nie są znane.

Jak wspomniano w podsumowaniu pkt I. Stanowiska Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego samorząd województwa jest zobowiązany do umieszczenia w PZPW inwestycji celu publicznego, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez m.in. Sejm RP, Radę Ministrów.

Jednakże, co jednoznacznie wynika z treści przyjętych dokumentów, Rząd i Sejm RP jest świadomy, że wprowadzenie w życie tych zapisów wymagać będzie negocjacji ze Stroną Niemiecką, w tym renowacji umowy międzyrządowej, a także przeprowadzenia stosownych procedur oceny oddziaływania na środowisko, w tym w kontekście transgranicznym dla planowanych przedsięwzięć.

C. Komentarz dotyczący zadania dotyczącego przywrócenia wartości przyrodniczych i retencyjnych na Międzyodrzu.

Zapisy dotyczące realizacji zadania na Międzyodrzu zostały usunięte z projektu PZPWZ po otrzymaniu informacji od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o odstąpieniu od realizacji projektu.

Zapisy projektu zmiany PZPWZ znajdowały się w Celu IX. *Rozbudowa infrastruktury technicznej, poprawa gospodarki wodno-ściekowej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej*, Kierunek 9: *Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego* ustalenie 5./.../, ujęte również w części planu dotyczącej miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Zapisy wskazywały, że projekt polegający na realizacji działań zmierzających do przywrócenia walorów przyrodniczych Doliny Dolnej Odry poprzez poprawę zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyodrza, realizowany jest przez stronę rządową.

Przywrócenie walorów przyrodniczych Doliny Dolnej Odry

Należy przy tym zauważyć, że badania prowadzone na terenie Międzyodrza wskazują na znaczącą redukcję, w ostatnich latach, populacji gatunków chronionych, w tym gatunków wymienianych w dyrektywie ptasiej. Przyczyną jest zmniejszanie się powierzchni lub utrata siedlisk żerowania, gniazdowania lub miejsc wykorzystywanych podczas przelotów przez chronione gatunki ptaków. Związane jest to z sukcesją trzciny i łozy w miejsce łąk turzycowych. Ponadto obserwowane jest zmniejszanie powierzchni, wypłykanie i łądowanie starorzeczy na Międzyodrzu, które są siedliskiem chronionym na podstawie dyrektywy siedliskowej. Wypłykanie się kanałów Międzyodrza jest też uznane za zagrożenie dla populacji Rybitwy Czarnej. Z tego powodu wyraźnie widać, że zaniechanie działalności rolniczej na terenie Międzyodrza nie sprzyja ochronie przyrody, w tym siedlisk i gatunków będących przedmiotem ochrony sieci obszarów Natura 2000 – zarówno siedliskowej jak i ptasiej. Zanikanie starorzeczy i kanałów uniemożliwia również przemieszczanie się drogą wodną. Braku możliwości przemieszczania się pieszo i na rowerze (co spowodowane jest nieprzejezdnością dróg na wałach i brakiem mostów na śluzach), w zasadzie likwiduje potencjał turystyczny obszaru.

Wśród siedlisk chronionych dyrektywą siedliskową na terenie Międzyodrza występują starorzecza.

Siedlisko	Cele działań ochronnych
3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Utrzymanie powierzchni siedliska na dotychczasowym poziomie i nie pogorszonego stanu ochrony siedliska (przynajmniej U1)(...) W przypadku starorzeczy - poprzez utrzymanie lub odtworzenie powiązań hydrologicznych z rzeką.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 kwietnia 2017 r. zmieniające zarządzenie z 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 wskazuje, że wśród gatunków chronionych z dyrektywy ptasiej występują tu między innymi:

Przedmiot ochrony	Zagrożenia
A119 Krociatka <i>Porzana porzana</i>	zanik odpowiednich biotopów stanowiących siedliska żerowania i gniazdowania - głównie łąk turzycowych na Międzyodrzu;
A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	zmniejszenie się arealu lub utratę siedlisk żerowania i lęgów wskutek zmian siedliskowych na Międzyodrzu – wypływanie się kanałów (np. z powodu inwazji osoki aloesowatej);
A036 Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> A039 Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> A041 Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> A043 Gęgawa <i>Anser anser</i> A050 Świstun <i>Anas penelope</i> A051 Krakwa <i>Anas strepera</i> A053 Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> A061 Czernica <i>Aythya fuligula</i> A070 Nurogęś <i>Mergus merganser</i> A125 Łyska <i>Fulica atra</i> A054 Rożeniec <i>Anas acuta</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A142 Czajka <i>Vanellus vanellus</i> A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	zmniejszenie się arealu lub utratę siedlisk żerowania i lęgów lub siedliska wykorzystywanego podczas przelotów - zalewanych łąk na Międzyodrzu- poprzez sukcesję wtórną łozy i trzciny

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych	Działania
A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	odtworzenie i utrzymanie dawnych siedlisk (łąkowych i pastwiskowych) gatunku, głównie na Międzyodrzu	Podjęcie działań zmierzających do odtwarzania i utrzymania siedlisk łąkowych pastwiskowych na wybranych obszarach Międzyodrza.
A119 Krociatka <i>Porzana porzana</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A 294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A142 Czajka <i>Vanellus vanellus</i> A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> A050 Świstun <i>Anas penelope</i> A051 Krakwa <i>Anas strepera</i> A054 Rożeniec <i>Anas acuta</i>	działania zmierzające do odtworzenia ekstensywnej gospodarki na wybranych dawnych użytkach zielonych na Międzyodrzu	Działanie obligatoryjne: Użytkować kośnie lub/i pastwiskowo.

Czynna ochrona siedlisk i gatunków wymaga podjęcia działań w celu ochrony siedlisk i gatunków. Zarastanie i lądowanie kanałów przy braku możliwości dostępu drogą lądową (w wyniku braku możliwości przejechania mostami na śluzach oraz złego stanu dróg na wałach) uniemożliwia podjęcie działań polegających na koszeniu lub wypasie. Warto zauważyć, że na terenie niemieckiego Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry istnieje swobodny dojazd dla maszyn rolniczych na większość łąk i pastwisk, dzięki czemu prowadzona jest tam gospodarka rolna. Osiągnięcie celów działań ochronnych wymaga umożliwienia dotarcia do poszczególnych obszarów Międzyodrza – co obecnie nie jest możliwe ani drogą lądową, ani wodną. Umożliwi to prowadzenie prac przy wykaszaniu łąk oraz transport skoszonej biomasy poza teren Międzyodrza. Bezspornie działania ochronne po stronie polskiej miałyby korzystny wpływ na przyrodę całej Doliny Dolnej Odry, w tym obszarze niemieckiego Parku Narodowego.

Międzyodrze traci potencjał turystyczny, zarastanie kanałów uniemożliwia przepłynięcie kajakiem, a brak możliwości przejścia i przejechania po wałach wyklucza teren z turystyki pieszej i rowerowej. Celem projektu

miało być m.in. wskazanie kilku szlaków, które bez narażania przyrody mogłyby być udostępnione dla selektywnej turystyki. Pozytywnie opiniowane przez Park Narodowy Doliny Dolnej Odry zwiększenie atrakcyjności turystycznej, niestety nie będzie mogło mieć miejsca, jeżeli procesy sukcesji roślinności i łądowania starorzeczy zachodzące na Międzyodrzu nie zostaną przynajmniej częściowo zatrzymane, a dostępność piesza i rowerowa nadal będzie niemożliwa.

Należy również podkreślić, że projekt PZPWZ nie wskazywał jakie prace należy konkretnie przeprowadzić, odnosząc się jedynie do wskazania, że będzie to wariant najkorzystniejszy dla środowiska. Wariant ten musi być wypracowany w wyniku analiz. Bezsprzeczny jednak jest fakt, że różnorodność biologiczna wymaga czynnej ochrony i częściowego przywrócenia działalności człowieka. W ten sam sposób, użytkowane są tereny po stronie niemieckiej, w Parku Narodowym Dolina Dolnej Odry.

Jak wspomniano na wstępie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie odstąpiło od realizacji projektu w ramach poprawy bezpieczeństwa powodziowego. Realizacja projektu i zwiększenie retencji byłoby niewspółmiernie małe do poniesionych nakładów i strat w środowisku. Jednakże, zgodnie z ocenami ekspertów, działania na Międzyodrzu na rzecz poprawy walorów przyrodniczych są niezbędne. Pozostawienie obszaru bez ingerencji człowieka będzie skutkować dalszym ograniczaniem bioróżnorodności, zdolności retencyjnych obszaru i likwidacją potencjału turystycznego.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
Olgierd Geblewicz

Szczecin, 17 września 2019 r.

**Załącznik do Stanowiska Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego
w sprawie rozpatrzenia uwag Strony Niemieckiej, przekazanych w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
dotyczących potencjalnego transgranicznego oddziaływania na środowisko Republiki Federalnej Niemiec zapisów
projektu zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego**

Zestawienie uwag i wniosków wraz z komentarzem i rozstrzygnięciem w sprawie sposobu rozpatrzenia.

Lp.	Wnoszący uwagi		Treść uwag	Odniesienie do uwag/sposób rozpatrzenia
	Nazwa jednostki	Adres jednostki		
1	2	3	4	5
1.	Regionalny Związek Planistyczny Uckermark – Barnim Regionalne Biuro Planistyczne	Paul-Wunderlich-Haus Am Markt 1 16225 Eberswalde	Stanowisko podmiotu publicznego – brak zastrzeżeń. Prośba o zapewnienie możliwości dalszego uczestnictwa w ramach procedury PZPWZ.	Nie wniesiono uwag Przyjęto do uwzględnienia
2.	Biuro Krajowe Uznanych Związków Ochrony Przyrody S.C. <u>pismo adresowane do:</u> Andrea Schmidt Ministerstwo Rozwoju Wsi, Środowiska i Rolnictwa Kraju Związkowego Brandenburgia Wydział 5 Środowiska, Ochrony Klimatycznej, Zrównoważonego Rozwoju Henning-von-Treskow-Strasse 2-13 (budynek S) 14467 Poczdam	Lindenstraße 34 14467 Poczdam	Uwagi skierowane do Ministerstwo Rozwoju Wsi, Środowiska i Rolnictwa Kraju Związkowego Brandenburgia nie zostały potwierdzone w stanowisku ministerstwa. W zakresie prac modernizacyjnych na Odrze Granicznej 2.8. Cel VIII (wyciąg str. 45, wyciąg prognoza str. 16-17) 2.9. Cel IX (wyciąg str. 53 i dalsze, wyciąg prognoza, str. 22-23) 3.4. Cel XIV (wyciąg str. 63 i dalsze, wyciąg prognoza str. 26-27) 4.5. Cel XIX (wyciąg str. 71-72, wyciąg prognoza str. 67-68) 4.7. Cel XXI (wyciąg str. 76-77) 5.1. Tabela (wyciąg str. 85-86) Nie podziela się opinii w zakresie ustaleń dot. Modernizacji drogi wodnej Odry (podwyższenie klasy żeglowności), połączonych z pracami modernizacyjnymi na Odrze Granicznej i in. w celu rzekomego zagwarantowania możliwości łamania lodu zimą oraz nie uznaje się ich za prowadzące do postawionego celu. „Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu polsko – niemieckim (ochrona przeciwpowodziowa, warunki przepływu i żeglugi)” przewiduje usunięcie tzw. Słabych punktów, ale nie rozbudowę Odry do klasy dróg wodnych „IV” lub nawet „Va” (zgodnie z tabelą „Wyciąg z projektu PZPWZ: Cele i perspektywy polityki rozwoju przestrzennego” nr 24 „ Remont i modernizacja pozostałych budowli regulacyjnych na Odrze Granicznej”, w: wyciąg tekst, str.85-86). Ekspertyza „Skuteczność planowanego polderu zalewowego Międzyodrza i koncepcja regulacji nurtu w celu ochrony przeciwpowodziowej Dolnej Odry” Biura Inżynierskiego Gerstgraser z dn. 05.03. 2018 – nie przewiduje konieczności przebudowy Międzyodrza do sterowanego polderu zalewowego i rozbudowy/modernizacji Odry na cele łamania lodu.	W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A i B.

		<p>Dotychczas nie udokumentowano prawidłowo zapotrzebowania na pogłębienie lub rozbudowę Odry Granicznej w celu zastosowania lodołamaczy. Nie dokonano sprawdzenia alternatywnych rozwiązań, które wskazywałyby inne metody przeciwpowodziowe.</p>	
		<p>Ochrona przygranicznej bioróżnorodności: Puchacz - 4.5 Cel XIX – rozwój sieci dróg rowerowych nie może mieć wpływu na lokalną populację puchacza, w okolicy starego mostu kolejowego Siekierki/Neurüdnitz.</p>	<p>W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. W ramach realizacji przedsięwzięcia podjęto działania minimalizujące negatywny wpływ inwestycji na gatunek puchacza. Zamontowano kilka platform lęgowych (bezpośrednio w Dolinie Odry oraz na bliskim skraju lasu graniczącym z kompleksem stawów rybnych. Prowadzony jest też stały monitoring. Ustalono szczegółowy harmonogram monitoringu poinwestycyjnego. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie w Postanowieniu z dnia 3.10.2016 r. ocenił że „rozwiązania przyjęte przez inwestora wydają się być optymalne”, oraz że biorąc pod uwagę „zastosowanie rozwiązań minimalizujących wpływ inwestycji na przedmiot ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem gatunku puchacza, prawdopodobnie realizacja planowanej inwestycji nie będzie stanowić zagrożenia dla obszarów Natura 2000.”</p>
		<p>Wodniczka: 2.9 Cel IX, kierunek 9; 4.7 Cel XXI, kierunek 3 – modernizacja istniejącej i funkcjonującej przepompowni w Krajniku stwarza niebezpieczeństwo większego odwodnienia mokradel polderu marwickiego. Odwodnienie stanowi zagrożenia dla ostatniej istniejącej „metapopulacji wzdłuż Odry” wodniczki.</p>	<p>W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Zagwarantowanie ochrony wodniczki musi być zapewnione i jest realizowane m.in. przez ustalenia Planu Ochrony dla Obszaru Natura 2000 PLB320003. Konieczne jest też przywrócenie użytkowania rolnego na łąkach obecnie nieużytkowanych. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część C. Plan w tym zakresie wskazuje w Celu II. Kierunek 8. Zachowanie różnorodności biologicznej i rozwój systemu obszarów chronionych oraz integrację z systemami pozaregionalnymi, a w nim min. Zalecenie 8. „zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych, zbiornikach wodnych oraz strefie przybrzeżnej i na terenach zmeliorowanych w stanie niepogorszonym. Działania ochronne dla obszarów Natura 2000 jak również utrzymanie urządzeń melioracyjnych pozostaje w gestii administracji rządowej.</p>
		<p>Modernizacja linii kolejowej 409 Berlin – Passow – Szczecin 3.4 Cel XIV, kierunek 1, 2, 5 i dalsze. Z punktu widzenia polityki środowiskowej popiera się modernizację linii kolejowej 409 Berlin - Passow – Szczecin (budowa drugiego toru i elektryfikacja)</p>	<p>Nie wniesiono uwag</p>
		<p>Brak lokalizacji elektrowni jądrowej. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu PZPWZ, wyciąg str. 8 Popiera się stanowisko, zgodnie z którym nowy projekt PZPWZ nie przewiduje już</p>	<p>Nie wniesiono uwag</p>

			propozycji lokalizacji elektrowni jądrowej na terenie WZ	
			Prośba o zapewnienie możliwości dalszego uczestnictwa w ramach procedury PZPWZ.	Przyjęto do uwzględnienia
3.	Krajowy Urząd Budowy dróg i Komunikacji M-V	Krakower Chaussee 2a 18273 Güstrow/Klueß	Brak zastrzeżeń, stanowisko odnosi się do. autostrady federalnej nr 11 (E28).	Nie wniesiono uwag
4.	Starostwo Powiatowe Barnim	Paul-Wunderlich-Haus Am Markt 1 16225 Eberswalde	Powiat Barnim wyraża zadowolenie z usunięcia zapisów w projekcie PZPWZ dotyczących lokalizacji elektrowni jądrowej na terenie województwa zachodniopomorskiego Ze strony Niższego Urzędu Ochrony Przyrody – brak uwag Skutki projektu PZPWZ nie dotyczą bezpośrednio powiatu Barnim.	Nie wniesiono uwag
			Prośba o zapewnienie możliwości dalszego uczestnictwa w ramach procedury PZPWZ.	Przyjęto do uwzględnienia
5.	Regionalny Związek Planistyczny Oderland - Spree	Berliner Straße 30 15848 Beeskow	Ustalenia zawarte w projekcie PZPWZ nie dotyczą zakresu spraw Regionalnego Związku Planistycznego.	Nie wniesiono uwag
			- zaleca się nadanie odpowiedniego (ponadregionalne połączenie drogowe) znaczenia drodze wojewódzkiej DW124 na odcinku do Osinowa Dolnego	Znaczenie drogi wojewódzkiej wynika z ustalonej klasy technicznej oraz przyjętych priorytetów w ramach Planu Inwestycji Transportowych dla Województwa Zachodniopomorskiego. Na rysunku planu dodano kierunek powiazań o znaczeniu subregionalnym.
			- działania z celu I Kierunek 2 będą w pełnym zakresie wspierane przez Związek Planowania Przestrzennego	Nie wniesiono uwag
			- Euroregion Pro Europa Viadrina we współpracy z Regionalnym Związkiem Planistycznym i województwem lubuskim w 2017 roku przeprowadziły transgraniczną analizę ruchu osób dojeżdżających, ponieważ działania zawarte w Celu 5 Kierunek 2 Działanie 2 dąży do realizacji podobnego celu – właściwe byłoby wzmocnienie niemiecko – polskiej współpracy na poziomie regionalnym	Nie wniesiono uwag
			- prośba o zapewnienie uczestnictwa Regionalnego Związku Planistycznego Oderland-Spree w dalszej procedurze przyjęcia projektu zmiany PZPWZ	Przyjęto do uwzględnienia
6.	Generalna Dyrekcja Dróg Wodnych i Żeglugi Oddział w Aurich	Schloßplatz 9 26603 Aurich	Działania i przedsięwzięcia przewidziane w projekcie PZPWZ muszą odpowiadać działaniom zawartym i ustalonym w „Umowie pomiędzy rządem Republiki Federalnej Niemiec a rządem Rzeczypospolitej Polskiej (z dn. 27.04.2015) o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu niemiecko – polskim (ochrona przeciwpowodziowa, warunki przepływu o żeglugi)”	W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A
			- przy uwzględnieniu w/w założeń nie istnieją żadne zasadnicze zastrzeżenia dot. Projektu zmiany PZPWZ	
			- w zakresie Odry Zachodniej granica niemiecko – polska przebiega przez środek osi doliny rzeki, ze względu na skalę mapy nie może zostać to odpowiednio przedstawione na mapach, to w części tekstowej należy zawrzeć wypowiedź dot. położenia granicy niemiecko – polskiej, np. w rejonie Parku Narodowego Dolnej Odry	
			- na str. 37 zawarta jest wypowiedź „wymagane dopasowanie drogi wodnej Odry do parametrów klasy żeglowności IV, która wynika z ratyfikacji Europejskiego porozumienia w sprawie głównych śródlądowych dróg wodnych o międzynarodowym znaczeniu (AGN)” – porozumienie nie zostało ratyfikowane przez stronę niemiecką	

			<p>- strona niemiecka przewiduje wyłącznie realizację działań wymienionych w zawartej pomiędzy rządem RFN a rządem RP umowie o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu niemiecko – polskim</p> <p>- strona niemiecka nie dąży do dopasowania Odry do parametrów, zdefiniowanych dla klasy dróg wodnych IV w zakresie dostępnych głębokości torów wodnych i wysokości przejazdów pod mostami</p> <p>- na str. 45 w ustępie „Kierunek 6 Poprawa żeglowności Odry” – zawarta jest podobna wypowiedź: „1. Modernizacja drogi wodnej Odry (podwyższenie klasy żeglowności)” – strona niemiecka nie dąży do zmiany klasy drogi wodnej na klasę wyższą</p> <p>- na str.84 pod numerami 21) do 24) wymienione są projekty, które są zgodne z ustaleniami dot. Umowy pomiędzy rządem RFN a rządem RP o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu niemiecko – polskim/ jednak sformułowany w pkt 24) długoterminowy cel polegający na dopasowaniu Odry do parametrów klasy drogi wodnej Va, nie został uwzględniony na forum międzynarodowym – nie jest on sformułowany dla strony niemieckiej</p> <p>Prośba o zapewnienie uczestnictwa w dalszej procedurze przyjęcia projektu zmiany PZPWZ</p>	Przyjęto do uwzględnienia
7.	Starostwo Powiatowe Uckermark Wydział Turystyki i Wspierania Planowania Regionalnego	Karl-Marx-Str.1 17291 Prenzlau	<p>Niższy Urząd Ochrony Środowiska – UNB – nie jest właściwym urzędem ochrony środowiska/ Uwagi:</p> <p>- str. 37/38 w punkcie „Żegluga śródlądowa” zawarta jest rozbudowa drogi wodnej Odry dla statków klasy IV, brakuje informacji czy jest to związane ze skutkami i ograniczeniami dla Parku Narodowego „Dolny Dolnej Odry” po stronie niemieckiej</p> <p>- str. 77, punkt 4.7. tabela punkt 7 wymienione jest przywrócenie wartości przyrodniczych Doliny Dolnej Odry. W tym celu planuje się remont 32 budowli hydrotechnicznych oraz udrożnienie kanałów i rowów na długości 20km. Nie wskazano jakie wartości przyrodnicze mają zostać dzięki temu przywrócone. Niewątpliwie chodzi tutaj o intensyfikację użytkowania „obszarów dzikiej przyrody”, które powstały na terenie Dolny Dolnej Odry na skutek II wojny światowej. Brakuje tutaj informacji czy jest to związane ze skutkami i ograniczeniami dla Parku Narodowego „Doliny Dolnej Odry” po stronie niemieckiej</p> <p>Niższy Urząd ds. Wód – UWB: - 2.9. cel IX tiret 9 dot. stwierdzenia 1, 2. I 7 Przy realizacji działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej należy zagwarantować nieprzerwaną ochronę przeciwpowodziową, poszczególne działania należy uzgodnić z właściwymi władzami</p> <p>- 3.4. cel XIV tiret I, dot. stwierdzenia 5 Przy modernizacji drogi wodnej Odry należy uzgodnić z właściwymi władzami działania budowlane, które spowodują zmianę sposobu przepływu Odry, nie mogą powstać żadne szkody w wałach przeciwpowodziowych i towarzyszących im budowlach, ochrona przeciwpowodziowa nie może zostać ograniczona</p>	<p>Nie wniesiono uwag</p> <p>W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A</p> <p>W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część B</p> <p>W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A</p>
8.	Federalny Urząd Morski i Hydrograficzny	Bernhard – Nocht – Str.78 20359 Hamburg	Prośba o przedłużenie terminu na odpowiedź – do końca następnego tygodnia.	Nie wniesiono uwag
9.	Regionalny Związek Planistyczny Pomorze	Am Gorzberg, Haus 8	- cele polityki planowania przestrzennego zawarte w projekcie zmiany PZPWZ jak np. wzmocnienie stosunków zewnętrznych województwa, ochrona i rozwój środowiska	Nie wniesiono uwag

	Przednie	17489 Greifswald	<p>naturalnego, ochrona dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego, rozwój infrastruktury społecznej, wzrost i rozwój gospodarczy lub poprawa wewnętrznych i zewnętrznych połączeń komunikacyjnych – są zrozumiałe i popierane.</p> <p>- należy wspólnie określić jakie formy współpracy pomiędzy stroną niemiecką a stroną polską mogłyby przyczynić się do owocnego rozwoju sąsiadujących ze sobą regionów. Dotyczy to obszarów takich jak sieć dróg turystycznych lub prywatny ruch osobowy. W tym kontekście bardzo pozytywnie ocenia się przewidziany rozwój transgranicznego przestrzennego systemu informacyjnego.</p> <p>- dla regionu planistycznego Pomorza Przedniego duże znaczenie ma dalszy rozwój transgranicznego regionu metropolitalnego Szczecina. Sformułowane w związku z tym wytyczne i zalecenia tworzą podstawę prowadzenia dalszej współpracy.</p> <p>Pomorze Przednie oczekuje, że z metropolii Szczecina oddziaływać będą pozytywne impulsy na stronę niemiecką i wspierany będzie ogólny rozwój gospodarczy.</p> <p>- należy podkreślić w jakich strukturach region metropolitalny ma być w przyszłości rozwijany, w tym celu nieodzowna jest współpraca niemiecko - polska</p> <p>- proponuje się nie zamykać zachodniej granicy regionu metropolitalnego wzdłuż granicy państwowej – pozostawić ją na mapie otwartą</p> <p>- pod względem rozbudowy transgranicznej struktury komunikacyjnej powinny zostać dokonane ściśle uzgodnienia pomiędzy sąsiadującymi ze sobą regionami</p> <p>W szczególności pod względem stworzenia stałego połączenia drogowego pomiędzy wyspami Uznam i Wolin w Świnoujściu sensowna jest wspólna dyskusja na temat wynikających z niego wpływów na stronę niemiecką.</p> <p>- popiera się zalecenia dot. poprawy południowego połączenia komunikacyjnego wyspy Uznam, może to nastąpić poprzez rekonstrukcję połączenia kolejowego pomiędzy Świnoujściem a Berlinem przez Ducherow, jak i poprzez ulepszone połączenie drogowe. Zaleca się wsparcie celu do którego dąży strona niemiecka</p> <p>- polegającego na wznowieniu ruchu drogowego na tej relacji.</p>	
10.	Wspólny Departament Planowania Przestrzennego krajów związkowych Berlina i Brandenburgii	Henning-von-Tresckow-Straße 2-8 14467 Potsdam	<p><u>Z zadowoleniem przyjmujemy następujące aspekty projektu PZPWZ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja linii kolejowej 409 Berlin – Passow – Szczecin – wspieranie transportu kolejowego jest ważne z ekologicznego punktu widzenia, - rezygnacja z lokalizacji elektrowni jądrowej w obszarze planowania województwa zachodniopomorskiego - to przedsięwzięcie (lokalizacja elektrowni jądrowej) zostało już krytycznie ocenione przez władze środowiskowe Brandenburgii i parlament krajowy kraju związkowego Brandenburgii i to kilkakrotnie w ramach transgranicznej oceny środowiskowej. <p><u>Sugestie dot. wyciągu z projektu PZPWZ/ Niekorzystny transgraniczny wpływ na środowisko poprzez następujące cele:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 2.8. Cel VIII, Kierunek 6. Poprawa zdolności żeglujowej Odry - 2.9. Cel IX, Kierunek 9. Spowolnienie wzrostu i zmniejszenie istniejących zagrożeń powodziowych - 3.4. Cel XIV, Kierunek 1. Walka z peryferyjną pozycją w kraju i korzystanie z połączeń transgranicznych Kierunek 2. Ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego na obszarach szczególnie narażonych na zalanie Kierunek 5. Modernizacja drogi wodnej, jaką jest Odra - 4.5. Cel XIX – Wzmocnienie szczecińskiego obszaru funkcjonalnego jako ośrodka 	Nie wniesiono uwag
				Nie wniesiono uwag

		wzrostu gospodarczego, gospodarcze wykorzystanie potencjału turystycznego - 4.7. Cel XXI, Kierunek 3. Spowolnienie wzrostu i zmniejszenie istniejących zagrożeń powodziowych	
		Prace modernizacyjne na Odrze, w tym renowacja systemu regulującego oraz działania budowlane z zakresu gospodarki wodnej w celu zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej między zachodnią i wschodnią Odrą (32 budowle hydrotechniczne oraz oczyszczenie kanałów i rowów) są oceniane jako bardzo krytyczne pod względem transgranicznego oddziaływania na środowisko	Komentarz w treści stanowiska: punkt III. część C.
		W szczególności cele VIII, IX, XIV i XXI obejmują już bardzo konkretne działania hydrotechniczne na Odrze, które zauważalnie powodują znaczące i trwałe zagrożenie dla chronionych obszarów i chronionych gatunków po stronie brandenburskiej.	Kierunek zgodny z umową międzyrządową oraz programami rządowymi. Usunięto zadanie dotyczące Międzyodrza. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. część B i C.
		Zagrożony jest cel ochronny Parku Narodowego „Doliny Dolnej Odry”. Celem Parku Narodowego wraz z jego otoczeniem na pograniczu polsko – niemieckim jest zabezpieczenie szczególnego krajobrazu łąkowego z bogatą w gatunki populacją zwierząt i roślin. Między innymi odbywa się to poprzez regenerację naturalnego reżimu wodnego. W związku z tym odsyłamy do stanowiska Administracji Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry. Ponadto zagrożone są również cele ochrony obszarów Natura 2000 położonych po stronie Brandenburgii, zagrożona jest ochrona gatunków.	Komentarz w treści stanowiska w punkcie III część B i C
		Ocena wpływu na środowisko zasadniczo uwzględnia te zagrożenia. Jednak zawarte w niej sugerowane rozwiązania dotyczące unikania, zmniejszania lub kompensacji (str. 85 nast.) pozostają ogólne i nie są uwzględniane w ustaleniach projektu planu. PZPWZ nie uwzględnia warunków ochrony przyrody po stronie brandenburskiej ani oddziaływania na ich cele i nie przyczynia się do unikania, zmniejszania lub kompensacji. Zawiera tylko zasady przewodnie, które nie zawierają odniesień przestrzennych i są niekonkretne. Brakuje oceny zgodności lub wstępnej oceny Natura 2000, a także nie uwzględnia się przepisów dot. ochrony gatunków. Projekt PZPWZ realizuje konkretne cele na Odrze, które naruszają europejskie regulacje dotyczące ochrony przyrody po stronie Brandenburgii. Dotyczy to zarówno obszarów Natura 2000 jak i ochrony gatunków. Chociaż jest to uwzględnione w prognozie oddziaływania na środowisko, nie zostało opracowane i uwzględnione w projekcie planu.	Prognoza zawiera oceny oddziaływań mogących mieć oddziaływanie transgraniczne. Wybór przedsięwzięć wynika z analiz eksperckich. Matryce oddziaływań opracowane zostały do ustaleń i zaleceń. Ocena oddziaływania odnosi się do przedsięwzięć lokalizowanych na obszarze województwa zachodniopomorskiego biorąc pod uwagę oddziaływanie na środowisko w otoczeniu tego przedsięwzięcia niezależnie od przebiegu granic województwa, w tym granicy państwowej. W prognozie (rozdział 7) wskazano sposoby ograniczania i łagodzenia negatywnego wpływu przedsięwzięć wynikające z projektu PZPWZ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Tabełacyjny wypis odnosi się do obszaru województwa, a tym samym do obszaru transgranicznego. Szczegółowość zapisów jest właściwie dostosowana do dokumentu do którego się odnosi.
		Konieczne jest przestrzenne przedstawienie oddziaływania w/w celów na w/w kwestii ochrony przyrody po stronie Brandenburgii z zachowaniem stopnia konkretności odpowiadającego planowanym działaniom.	Procedura oceny przedsięwzięcia zostanie przeprowadzona, po wyborze sposobu jego realizacji.
		Za podstawę należy wziąć przy tym cel ochrony parku narodowego i występowanie chronionych gatunków zwierząt i roślin. Konieczne jest przeprowadzenie oceny wpływu na zagrożone obszary Natura 2000 w Brandenburgii. Jeśli to konieczne w planie należy określić środki zapobiegania, zmniejszania i rekompensowania nieuniknionych negatywnych oddziaływań.	Poszczególne działania znajdujące się w sferze koncepcyjnej. Zadania polegają wręcz na opracowaniu analizie lub opracowaniu wariantów . Każde zadanie będzie musiało mieć swoją ocenę oddziaływania na środowisko
		Projekt o którym mowa w projekcie planu na str. 54 i 77 w pkt. 7. Również ma znaczący wpływ na środowisko jak opisano wyżej.	Komentarz w treści stanowiska część III C.

			<p>Jak wynika z badań zleconych przez polski Zarząd Gospodarki Wodnej, projekt nie poprawia znacząco ochrony przeciwpowodziowej, dlatego należy z niego zrezygnować.</p>	
			<p>Odesłanie do stanowiska Ministerstwa Rozwoju Obszarów Wiejskich, Środowiska i Rolnictwa Kraju Związkowego Brandenburgii z dnia 19.11.2018, które zostało przedłożone w ramach transgranicznej procedury OOS w odniesieniu do prac rozbudowy Odry granicznej do Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska (MLUL-51-0421/14+15)</p>	<p>Komentarz w treści stanowiska część III B.</p>
			<p><u>Sugestie dot. linii kolejowych, szybkiej kolei miejskiej i połączeń kolejowych, linii wysokiego napięcia</u></p>	
			<p>- str. 42 „Modernizacja linii kolejowych 408-409 (w tym elektryfikację i budowę drugiego toru), Rozwój powiązań z Berlinem i Europą Zachodnią” – sugeruje się skonkretyzowanie tej kwestii z uwzględnieniem aktualnej sytuacji. Po stronie Brandenburgii rozpoczęły się prace planistyczne związane z rozbudową o drugi tor i elektryfikacją linii Angermünde – granica Polska/Niemcy, uruchomienie jest planowane na 2026 rok</p>	<p>Zadanie jest konkretne i zbieżne zamierzeniami strony niemieckiej. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego lobbuje na rzecz uruchomienia dwutorowej zelektryfikowanej linii do granicy.</p>
			<p>- str. 73 „Stworzenie systemu szybkiej kolei miejskiej w Szczecinie, który łączy Szczecin z Policami [...], Kołbaskowem (i dalej w Niemczech: miejscowościami Pasewalk, Passow, Schwedt n. Odrą)” – krajowymi związkowemu Brandenburgii nie są znane żadne konkretne uzgodnienia. Sugeruje się, aby wszelkie trasy do Passow w każdym przypadku zostały pociągnięte co najmniej do Angermünde oraz że przy istniejącej infrastrukturze nie można dojechać bezpośrednio z Kołbaskowa ani do miejscowości Pasewalk ani Schwedt nad Odrą. Plany kraju związkowego Brandenburgii przewidują po zakończeniu projektu rozbudowy na trasie Angermünde – Szczecin także regionalne połączenie kolejowe. Być może linia ta mogłaby zostać zintegrowana ze szczecińskim systemem szybkiej kolei miejskiej.</p>	<p>Skorygowano zapis aby uniknąć niejasności chodzi o możliwość rozwoju kolei miejskiej ze Szczecina, a nie z Kołbaskowa w stronę Angermünde i Pasewalk.</p>
			<p>- str. 75 „Wspieranie rozwoju szybkich i bezpośrednich połączeń kolejowych na trasie Berlin – Szczecin i Berlin – Świnoujście: - proponuje się, aby kraj związkowy Brandenburgii, po zakończeniu projektu rozbudowy na trasie Angermünde – Szczecin, zaplanował znaczące zwiększenie oferty dla dwóch przejazdów na godzinę w godzinach szczytu. Mają zostać ustanowione szybkie połączenia bezpośrednie między Berlinem a Szczecinem. Pociągnięcie tych przejazdów na przykład do Świnoujścia wydaje się być możliwe i byłoby wykonalne w ramach wspólnej procedury przetargowej.</p>	<p>Projekt planu wskazuje na potrzebę rozwoju transgranicznych powiązań kolejowych i działania takie będą wspierane przez samorząd województwa.</p>
			<p>- str. 50 „Rozbudowa i modernizacja sieci i systemów energetycznych” – dla transgranicznej napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia Krajnik – Vierraden planuje się zainstalować przesuwki fazowe. We fragmencie prognozy oddziaływania na środowisko stwierdza się na str. 84, że w przypadku „napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia (NN 220, NN 400) budowa linii energetycznych (może) prowadzić do krótkoterminowych konfliktów środowiskowych podczas realizacji prac budowlanych. Poziomy pól elektrycznych i magnetycznych w środowisku będą miały długotrwały niekorzystny wpływ. Nie oczekuje się jednak znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 w pobliżu projektów inwestycyjnych.” Inne kwestie, które należałoby rozważyć nie zostały uwzględnione w ocenie oddziaływania na środowisko. Zgodnie z aktualnym stanem wiedzy nie jest możliwe oszacowanie, jakie pola elektryczne lub magnetyczne wpłyną na ludzi (mieszkańców, pracowników, turystów itp.) po zakończeniu prac, zwraca się uwagę na konieczność zachowania wartości granicznych wskazanych w 26 federalnym rozporządzeniu w</p>	<p>Wartości graniczne promieniowania wskazane są również w polskim prawie (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów). PZPWZ nie narusza prawa powszechnie obowiązującego, a każda inwestycja musi być zgodna w tym prawem (dotyczy to wszelkiego rodzaju emisji). Przesuwki fazowe (PST) zainstalowane mają być w Niemczech w Vierraden przez niemieckiego operatora 50Hertz Transmission GmbH, w celu zabezpieczenia przed pojawiającymi się sytuacjami przekroczenia limitów bezpieczeństwa związanych z nieplanowanym przepływem mocy przez połączenia. Przesuwki mają więc zabezpieczyć przez przekroczeniem bezpiecznego przepływu mocy.</p>

		sprawie ochrony przed immisjami (BlmSchV)	
Uwagi dotyczące wyciągu z prognozy oddziaływania na środowisko:			
<ul style="list-style-type: none"> – wyciąg zawiera oceny oddziaływania na środowisko tylko dla tych postanowień PZPWZ, które zdaniem strony polskiej, mogą mieć znaczenie transgraniczne. W odniesieniu do braku przedłożenia dokumentacji oddziaływania na środowisko ze względu na ustalenia, zalecenia, projekty i rekomendacje, należy wyjaśnić dlaczego są one nieistotne pod względem transgranicznego wpływu na środowisko. – wyciąg z prognozy zawiera matryce dot. jedynie ustaleń i zaleceń PZPWZ, ale nie projektów i rekomendacji. O ile uważa się, że mają one skutek prawny dla kolejnego przedsięwzięcia (wymagające potwierdzenia OOS), powinny zostać włączone do oceny oddziaływania na środowisko. Należy szczególnie uwzględnić osiedla leżące w pobliżu granicy, ale także specjalne chronione obszary przyrodnicze leżące blisko granicy z Brandenburgią. 		<p>Prognoza zawiera oceny oddziaływań mogących mieć oddziaływanie transgraniczne. Wybór przedsięwzięć wynika z analiz eksperckich. Matryce oddziaływań opracowane zostały do ustaleń i zaleceń :</p> <p>Projekty i rekomendacje stanowią zaś całkowicie odrębną kategorię działań zapisanych w PZPWZ, o charakterze zdecydowanie inspirującym a nie wdrażającym, których realizacja najczęściej wykracza poza kompetencje samorządu wojewódzkiego. Nie stanowią one rozstrzygnięć planistycznych ani tym bardziej projektowych a kierowane są do szeregu instytucji i organów administracji rządowej i samorządowej kompetentnych do ich inicjacji i wdrażania. Dlatego też Prognoza oddziaływania na środowisko, sporządzona do projektu PZPWZ nie odnosiła się do kategorii projektów i rekomendacji.</p> <p>Wszystkie działania z grupy projekty zapisane w projekcie planu dotyczą jedynie propozycji sporządzenia dokumentów analitycznych, studialnych, planistycznych i strategicznych z dziedziny zagospodarowania przestrzennego województwa. Realizacja działań określonych w projekcie planu jako rekomendacje nie jest częścią stanowiącą planu, nie leży w gestii podmiotu uchwalającego jego zapisy (samorząd województwa). I jest jedynie wyrazem stanowiska kierowanego do innych organów</p>	
<p>Należy ponownie rozważyć terminologię dotyczącą czynników oddziaływania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w projekcie PZPWZ mówi się o „kierunku”, podczas gdy w prognozie oddziaływania na środowisko jest później mowa o „priorytetach” 		<p>Termin ten występuje w obu dokumentach (PZPWZ i Prognozie). Słowo "Kierunek" tłumacz przysięgły przetłumaczył w tych dokumentach jako „Priorität”</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – cele projektu PZPWZ powinny zostać przedstawione w ocenie oddziaływania na środowisko również pod kątem przestrzennego oddziaływania na środowisko po stronie Brandenburgii. 		<p>Ocena oddziaływania odnosi się do przedsięwzięć lokalizowanych na obszarze województwa zachodniopomorskiego biorąc pod uwagę oddziaływanie na środowisko w otoczeniu tego przedsięwzięcia niezależnie od przebiegu granic województwa, w tym granicy państwowej.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – nie jest jasne na jakiej podstawie wygenerowano kolorowe oznaczenia na matrycach. <p>W przypadku rozważanych dóbr chronionych należy również wziąć pod uwagę poważne wypadki i katastrofy lub podatność na nie (np. dla osiedli), o ile w PZPWZ przewidziano już konkretne zalecenia lub projekty i można dostrzec potencjalne oddziaływania na środowisko na kraj związkowy Brandenburgii.</p>		<p>Kolorowe oznaczenia na matrycach wygenerowano na podstawie eksperckich analiz i przyjętej metodyki postępowania</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – o tych aspektach należałoby również nadmienić w rozdziale 6 oceny oddziaływania na środowisko, uwzględniając wymogi informacyjne dot. transgranicznego 		<p>Polskie prawodawstwo jest zgodne z zapisami dyrektywy (Seveso III), kontrole nad zakładami, które mogą stwarzać</p>	

			<p>oddziaływania zgodnie z Konwencją dot. wypadków przemysłowych EKG ONZ w zw. z art. 13 dyrektywy 2012/18/UE (dyrektywa Seveso III).</p> <p>W odniesieniu do znaczących niekorzystnych oddziaływań transgranicznych na środowisko, wyciąg z prognozy oddziaływania na środowisko odnosi się do nich w rozdziale 6. Jednak identyfikacja, opis i ocena tych transgranicznych oddziaływań na środowisko zostały zasadniczo przesunięte do kolejnych procedur OOS dla przedsięwzięć.</p> <ul style="list-style-type: none"> – matryce oddziaływania powinny uwzględniać wpływ poważnych awarii w zakładach objętych zakresem stosowania dyrektywy 2012/18/UE (dyrektywa Seveso III) <p>W punkcie 6 należałoby uwzględnić oświadczenie i ocenę oddziaływań w odniesieniu do zakładów (w przypadku ich utworzenia lub modyfikacji) objętych zakresem stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, zmieniające i następnie uchylające dyrektywę Rady 96/82/WE z dnia 4 lipca 2012 r. (Dz.U. UE z 24.07.2012 r., nr L 197, s.1) (dyrektywa Seveso III)</p> <ul style="list-style-type: none"> – w odniesieniu do Konwencji o wypadkach przemysłowych EKG ONZ w zw. z art. 13 dyrektywy Seveso (III), istnieją wymogi informacyjne dla oddziaływań transgranicznych (droga powietrzna 15 km. Droga wodna, jeśli zlewnia rzeki przekracza 2 dni czas płynięcia do granicy). Obowiązki te powinny zostać uwzględnione w ocenie oddziaływania na środowisko wraz z rozwiązaniami dla negatywnych oddziaływań, o których mowa w pkt. 7. – nie uwzględniono skutków poważnych awarii w zakładach objętych zakresem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, zmieniające i następnie uchylające dyrektywę Rady 96/82/WE z dnia 4 lipca 2012 r. (Dz.U. UE z 24.07.2012 r. nr L 197, s.1) (dyrektywa Seveso III) 	<p>ryzyko wystąpienia poważnych awarii należy do administracji rządowej). Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest organem kompetentnym dla celów realizacji postanowień Konwencji w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych. Polskie prawodawstwo, problematykę poważnych awarii i właściwego rozmieszczenia zakładów reguluje na poziomie gminnych dokumentów planistycznych. Prognoza oddziaływania na środowiska opracowana została do konkretnego dokumentu jakim jest PZPWZ. Jej zakres zgodny jest z wymogami ustawowymi (art. 46 ust. 1 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. 2017. 1405 z późn. zm.) i stanowi część postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>Art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. określa zakres prognoz, ale nie wskazuje konkretnych metod ich sporządzania. Zakres i metoda konkretnej prognozy jest więc pochodną rodzaju, zakresu i stopnia szczegółowości dokumentu, wraz z którym jest ona przedkładana.</p> <p>Realizacja przedsięwzięć mogących niekorzystnie oddziaływać na obszar transgraniczny poprzedzona będzie zawsze stosowną procedurą oceny oddziaływania na środowisko, będzie również wynikiem uzgodnień polsko-niemieckich.</p> <p>Informacja o możliwości wystąpienia poważnych awarii zawarta została w rozdziale 4.2.11 Prognozy oddziaływania na środowisko do PZPWZ. - <i>Awarie (przemysł i transport)</i> - zmieniono tytuł rozdziału na: <i>Zagrożenie wystąpienia poważnych awarii</i>.</p> <p>Do prognozy dodano akapit wyjaśniający ustawowe zasady zaliczania zakładów do kategorii o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz organów odpowiedzialnych dla realizacji postanowień Konwencji w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych oraz dyrektywy Seveso III.</p>
			<ul style="list-style-type: none"> – w odniesieniu do oświadczeń dot. zapobiegania oddziaływaniom na środowisko wymieniono jedynie słowa kluczowe w części dot. oceny oddziaływania na środowisko w rozdziale 7. Nie jest jasne co dokładnie oznaczają, ani jakie zalecenia należy z tego wyciągnąć, w szczególności na temat transgranicznych oddziaływań na środowisko 	<p>W prognozie (rozdział 7) wskazano sposoby ograniczania i łagodzenia negatywnego wpływu przedsięwzięć wynikające z projektu PZPWZ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Tabełaryczny wypis odnosi się do obszaru województwa, a tym samym do obszaru transgranicznego</p>
			<ul style="list-style-type: none"> – ocena wpływu na środowisko nie jest kompletna jako fragment. Tylko częściowo zostały zestawione oddziaływania (matrycę oddziaływania) ustaleń i zaleceń, które zgodnie z wywodami mogą wywoływać oddziaływania transgraniczne. Obecnie tylko dla poszczególnych priorytetów (kierunków) celów została dokonana ocena skutków ustaleń (II, VIII, IX, XIV, XIX, XX, XXI) oraz wytycznych I, II, VII, VIII, IX, XII, XIV, 	<p>Prognoza zawiera oceny oddziaływań mogących mieć oddziaływanie transgraniczne. Wybór przedsięwzięć wynika z analiz eksperckich. Matryce oddziaływań opracowane zostały do ustaleń i zaleceń jako zadania, które są częścią planistyczną dokumentu.</p>

		XIX, XX, XXI) PZPWZ	
		– rozdział 2.9 cel IX, kierunek 1 (str. 50) określa rekomendację rozwoju w gminie Gryfino, m.in. budowę nowej jednostki wytwórczej w elektrowni Dolna Odra w Nowym Czarnowie. W ocenie oddziaływań nie uwzględniono transgranicznych oddziaływań tych zaleceń (np. Kierunek 1 „Budowa i rozbudowa konwencjonalnych źródeł energii” w gminie Gryfino)	Cel IX, kier 1. Budowa nowych mocy wytwórczych w Elektrowni Dolna Odra - nie został oceniony w prognozie, ponieważ nie stanowi on ustaleń ani zaleceń, a przypisany został jako rekomendacje Rekomendacja jest poparciem dla pomysłu modernizacji elektrowni Dolna Odra. Mającym na celu zabezpieczenie funkcjonowania elektrowni. Nie podjęto decyzji co do dalszej przyszłości tego zakładu, dlatego wskazano wariantowe propozycje postulowanej modernizacji. W przypadku podjęcia decyzji modernizacji elektrowni strona polska dochowa wszelkich procedur wynikających z prawa odnośnie informowania o transgranicznym oddziaływaniu.
		– rozdział 2.9 Cel IX kierunki nr 4 i 5 (str. 53) wymieniono działania dot. energii odnawialnej. W tym zakresie jednak w dostępnych dokumentach zawarte są jedynie wytyczne dot. kierunku 4. W kierunkach nie uwzględniono żadnych ustaleń, wytycznych, projektów ani zaleceń. Analiza oddziaływań, również w odniesieniu do transgranicznych oddziaływań na środowisko dla wytycznych kierunku nr 4 nie została przeprowadzona.	W prognozie do PZPWZ dla obszaru całego województwa uwzględnione zostały kierunki dotyczące energii odnawialnej. Analiza ekspercka została przeprowadzona i nie wykazała istotnych transgranicznych oddziaływań. W tłumaczonych matrycach nie uwzględniono tych działań, których wpływ na wyróżnione komponenty środowiska jest znikomy lub nie ma żadnego oddziaływania transgranicznego.
		– z rozdziału 4.5, cel XIX kierunek 2 (str. 71) tylko nr 3 został oceniony pod kątem rozwoju istniejących parków przemysłowych w rejonie Gryfina, w tym pod kątem do transgranicznych oddziaływań na środowisko	W tłumaczonych matrycach nie uwzględniono tych działań, których wpływ na wyróżnione komponenty środowiska jest znikomy nie stwierdzono potencjalnego oddziaływania transgranicznego
		– w prognozie oddziaływania na środowisko dla ustaleń, zaleceń, projektów i rekomendacji PZPWZ, które nie zostały szczegółowo przeanalizowane należałoby w wiarygodny i zrozumiały sposób wykazać, że oddziaływania są nieistotne. W szczególności należy uwzględnić leżące w pobliżu granicy osiedla na terytorium RFN.	Prognoza zawiera oceny oddziaływań mogących mieć oddziaływanie transgraniczne. Wybór przedsięwzięć wynika z analiz eksperckich. Matryce oddziaływań opracowane zostały do ustaleń i zaleceń jako zadań, które mają największe prawdopodobieństwo realizacji. Wszystkie działania z grupy projekty zapisane w projekcie planu dotyczą jedynie propozycji sporządzenia dokumentów analitycznych, studialnych, planistycznych i strategicznych z dziedziny zagospodarowania przestrzennego województwa. Zobacz również komentarz w treści stanowiska: punkt III część A
	Stanowisko Zarządu Parku Narodowego Dolina Dolnej Odry (czerwiec 2018)	1. Zagrożenie dla Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry Ze względu na sytuację graniczną można stwierdzić, że projekt planu zagospodarowania przestrzennego zasadniczo i bezpośrednio wpływa na Park Narodowy Dolinę Dolnej Odry	Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A, B i C.
2. Wartość ochronna i cel ochronny Parku Narodowego Dolny Dolnej Odry - wymagana jest analiza dla całego obszaru chronionego i analiza transgraniczna		Pod względem transgranicznym analizom poddane zostały elementy środowiska przyrodniczego, ze szczególnym uwzględnieniem identyfikacji i oceny wpływu kierunków wskazanych w PZPWZ na obszary Natura 2000	
3. Wpływ planowania przestrzennego na Dolinę Dolnej Odry:			

		<p>3.1. Modernizacja drogi wodnej Odry, w tym renowacja systemu regulującego na Odrze (ochrona przeciwpowodziowa, podwyższenie do klasy żeglowności IV, zapewnienie łamania lodu).</p> <p>W kilku celach projektu (cel VIII, cel IX, cel XIV, cel XXI) wymienia się hydrotechniczne prace regulujące na Odrze. Na podstawie już przedłożonych projektów OOS dla tych działań przez polski Zarząd Gospodarki Wodnej zamierza się uzyskać głębszy tor wodny. W tym celu mają zostać przywrócone lub rozbudowane budowle regulacyjne (ostrogi), wskutek budowy tam podłużnych ma zostać uzyskane zwężenie przekroju rzeki. Doprowadzi to do pogłębienia rzeki i zmiany warunków przepływu (...).</p> <p>W tym celu plan określa warunki wewnętrzne wynikające ze stanu środowiska naturalnego i kulturowego, a także potrzeby jego ochrony (wprowadzenie str.1) aby rozwiązać takie konflikty, w projekcie planu określono zasady przewodnie jako ogólny cel polityki rozwoju przestrzennego (1.1.1) planowanie przestrzenne powinno zgodnie z nimi stworzyć harmonijną całość i w, uporządkowanych warunkach uwzględniać wszystkie warunki ramowe, a także wymagania funkcjonalne, społeczno- ekonomiczne, ekologiczne ... (1.1.1. str. 5). Planowanie przestrzenne obejmuje m.in. zachowanie wartości środowiska naturalnego i kulturowego. „Planowanie przestrzenne jest zatem pożądanym stanem zagospodarowania przestrzennego i jego funkcjonowania, spełniającego kryteria racjonalności społecznej, ekonomicznej, funkcjonalnej, technicznej, ekologicznej, kulturowej i estetycznej (1.1.1. str.6).</p> <p>Nie wynika z tego jednak w jaki sposób ta sytuacja konfliktowa, która została zdefiniowana jako istniejący warunek ramowy, zostanie rozwiązana lub powinna zostać rozwiązana w Dolinie Odry zgodnie z tymi zasadami.</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie dostrzeżono uwzględnienia kwestii ekologicznych dla przyrody i krajobrazu <p>Ochrona przyrody i krajobrazu Doliny Odry nie została uwzględniona w ustaleniach dot. regulacji Odry.</p> <ul style="list-style-type: none"> - prognoza oddziaływania na środowisko dostrzega „poważny konflikt między ochroną cennych obszarów przyrodniczych, siedlisk i roślin gatunków chronionych a ochroną przeciwpowodziową” (str. 82 powyżej). <p>Dalej stwierdza się „Działania te mogą mieć silny wpływ na wartość przyrodniczą obszarów Natura 2000” – raport przewiduje interwencje w siedliskach, zwłaszcza ryb i ptaków oraz modyfikację procesów fizycznych, biologicznych i chemicznych w rzece.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwiązania proponowane w ocenie oddziaływania na środowisko dot. unikania, ograniczania lub kompensowania (s.87,89) są zbyt ogólne i niewystarczająco konkretne. - brakuje dalszych rozważań na temat tego konfliktu, szczególnie na poziomie ustaleń PZPW, deficyt ten ma szczególną wagę, ponieważ prace budowlane prowadzone na rzece będą oddziaływały na rzekę graniczną Odra jako całość, a zatem będą miały skutki transgraniczne po stronie niemieckiej na Park Narodowy Doliny Dolnej Odry - oddziaływania te dotyczą również gatunków i typów siedlisk chronionych zgodnie z Dyrektywą Siedliskową oraz Dyrektywą Ptasią. Stan ochrony tych wymagających ochrony gatunków i siedlisk nie może ulec pogorszeniu zgodnie z art. 6 ust. 2 Dyrektywy Siedliskowej. - modernizacja drogi wodnej Odry poważnie zagraża dobrom chronionym Parku Narodowego Doliny dolnej Odry, opisanym w pkt. 2. 	<p>Realizacja przedsięwzięć mogących niekorzystnie oddziaływać na obszar transgraniczny poprzedzona będzie zawsze stosowną procedurą oceny oddziaływania na środowisko, będzie również wynikiem uzgodnień polsko-niemieckich. Prognoza oddziaływania na środowisko opracowana została do konkretnego dokumentu jakim jest PZPWZ. Jej zakres zgodny jest z wymogami ustawowymi (art. 46 ust. 1 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. 2017. 1405 z późn. zm.) i stanowi część postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>W prognozie wskazano: " <i>Ze względu na łączność hydrograficzną oraz ustanowienie na niemieckiej części doliny Odry obszarów chronionych, oddziaływanie transgraniczne mogłyby mieć działania dotyczące modernizacji drogi wodnej na Odrze granicznej. Ich realizacja zawsze jednak będzie wynikiem uzgodnień polsko-niemieckich i poprzedzona stosowną procedurą oceny oddziaływania na środowisko</i>"</p> <p>Szczegółowy sposób rozwiązania sytuacji konfliktowej rozwiązany musi zostać, w momencie podjęcia decyzji przez Rząd RP. Rozwiązania będą musiały zostać konsultowane transgranicznie, w dodatku na poziomie umowy międzyrządowej.</p> <p>Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A i B</p> <p>Projekt dotyczący Międzyodrza miał przeprowadzoną część analityczną, która miała wskazać zakres prac i sposób ich przeprowadzenia. W celu ochrony bioróżnorodności oraz w celu minimalizacji wpływu na środowisko (w tym miejsca i czas prowadzenia prac). PZPW uwzględnił ten projekt w związku z faktem że wynikał on z dokumentu rządowego). PZPW jest zbyt ogólnym dokumentem, aby przeprowadzić szczegółową analizę wpływu każdej zapisanej w nim inwestycji. Patrz również punkt III. Część A, B i C.</p> <p>Realizacja przedsięwzięć mogących niekorzystnie oddziaływać na obszar transgraniczny poprzedzona będzie zawsze stosowną procedurą oceny oddziaływania na środowisko, będzie również wynikiem uzgodnień polsko-niemieckich. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A, B i C.</p>
		3.2. Odtworzenie walorów przyrodniczych Doliny dolnej Odry poprzez poprawę zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyodrza	

			<ul style="list-style-type: none"> – ustalono hydrotechniczne działania budowlane mające na celu zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej na terenie Międzyodrza między Odrą zachodnią a wschodnią. W szczególności dot. to ponownego uruchomienia 32 obiektów hydrotechnicznych, a także oczyszczenia kanałów i rowów. Badanie zlecone przez polski Zarząd Gospodarki Wodnej wykazało, że nie można oczekiwać, iż działania te będą miały znaczący pozytywny wpływ na ochronę przeciwpowodziową. Administracja Parku Narodowego została poinformowana, że z tego powodu przedsięwzięcie to nie będzie dalej prowadzone. – proponuje się usunięcie tego projektu (str. 54, nr 7, str.77, nr 7) 	Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część C
			<p>4. Wpływ na aspekty społeczno – gospodarcze, rozwój regionalny.</p> <p>W regionie Parku Narodowego Dolina Dolnej Odry dąży się przede wszystkim do osiągnięcia zrównoważonego, zasobooszczędnego, ekologicznego i ekonomicznego rozwoju regionu. Dlatego też, zgodnie z §3 ust 3 ustawy o Parku Narodowym Dolina Dolnej Odry, Park Narodowy służy także rozwojowi przyjaznej dla środowiska turystyki, studiom przyrodoznawczym i doświadczeniu przyrody. Ostuckermark z Parkiem Narodowym Dolina Dolnej Odry dysponuje w tym zakresie potencjałem rozwojowym który w tym słabym ekonomicznie obszarze ma istotne znaczenie dla społeczeństwa. Pomiędzy podmiotami regionalnymi i administracją Parku Narodowego ma ponadto miejsce ścisła współpraca i stała wymiana. Zmiany w Odrze o silniejszej orientacji technicznej byłyby sprzeczne z tym rozwojem. Wykreowanie pozytywnego wizerunku regionu pod względem turystyki przyrodniczej i doświadczenia przyrody wymaga związanego z tym rozwoju obszaru przygranicznego po stronie polskiej i niemieckiej. W tym celu realizowane są już transgraniczne projekty i działania współfinansowane ze środków UE. Cel XVIII Ochrona wartości przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego z zachowaniem walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w celu poprawy jakości życia i zwiększenia atrakcyjności turystycznej jest zatem pożądanym.</p>	<p>W wyniku odstąpienia od realizacji projektu na Międzyodrzu atrakcyjność turystyczna Doliny Dolnej Odry, będzie ulegać dalszemu pogarszaniu.</p> <p>Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część C.</p>
11.	Ministerstwo Energii, Infrastruktury i Cyfryzacji Kraju Związkowego Mecklemburgia Pomorze Przednie	Schloßstraße 6-8 19053 Schwerin	<p>Poparcie kraju związkowego zapisów odnoszących się do współpracy transgranicznej , szczególnie dla dalszego rozwoju transgranicznego regionu metropolitalnego Szczecina oraz dla rezygnacji z rozważania nt. lokalizacji elektrowni atomowej koło Gryfina</p> <p>Brak wystarczającej siły wyrazu w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów np. budowy nowej elektrowni w Gryfinie</p>	<p>Nie wniesiono uwag.</p> <p>Cel IX, kier 1. Budowa nowych mocy wytwórczych w Elektrowni Dolna Odra - nie został oceniony w prognozie, ponieważ nie stanowi on ustaleń ani zaleceń, a przypisany został jako rekomendacja. Należy też wytłumaczyć, że nie chodzi tu o budowę nowej elektrowni, ale zastąpienie eksploatowanych od początku lat 70. XX w. bloków energetycznych, na nowocześniejsze rozwiązania. Rekomendacja jest poparciem dla pomysłu modernizacji elektrowni Dolna Odra, mającym na celu zabezpieczenie funkcjonowania elektrowni. Nie podjęto decyzji co do dalszej przyszłości tego zakładu, dlatego wskazano wariantowe propozycje postulowanej modernizacji. W przypadku podjęcia decyzji o modernizacji elektrowni strona polska dochowa wszelkich procedur wynikających z prawa odnośnie informowania o transgranicznym oddziaływaniu. Warto zaznaczyć, że rekomendację stanowi też np. cytowany w stanowisku Ministerstwa zapis dotyczący odtworzenia linii</p>

				kolejowej Świnoujście – Berlin przez Ducherow. Jest to wyraz poparcia dla inwestycji realizowanej po stronie niemieckiej i będącej całkowicie w kompetencjach strony niemieckiej. Jako rekomendacja ta propozycja połączenia kolejowego również nie jest oceniona w prognozie.
--	--	--	--	--

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Olgierd Geblewicz

Szczecin, 17 września 2019 r.